

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 850/2014-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti DISPOMED, s. r. o., Cesta pod Hradovou 23, Košice, zastúpenej advokátkou JUDr. Líviou Krnčokovou, 29. augusta 5, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 32/2014, 3 Cob 33/2014 z 25. júna 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti DISPOMED, s. r. o., o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. októbra 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti DISPOMED, s. r. o., Cesta

pod Hradovou 23, Košice (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátkou JUDr. Líviou Krnčokovou, 29. augusta 5, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 32/2014, 3 Cob 33/2014 z 25. júna 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalobkyne účastníčkou súdneho konania vedeného Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 24 Cb 100/2005. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 24 Cb 100/2005 z 3. decembra 2013 vo veci samej rozhodol tak, že prvým výrokom *„návrh žalobcu o zaplatenie sumy 3.215,73 Eur zamietol“* a druhým výrokom *„o vzájomnom návrhu žalovaného rozhodol tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému sumu 92.247,72 Eur oproti povinnosti žalovaného vrátiť žalobcovi Excimerový laser Keracor 116, výrobné číslo 240-05/94-065 včítane príslušenstva, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku“*.

O trovách konania rozhodol okresný súd samostatným uznesením č. k. 24 Cb 100/2005-949 zo 17. decembra 2013.

Sťažovateľka podala odvolanie proti druhému výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým vyhovel vzájomnému návrhu žalovaného v plnom rozsahu, a tiež proti uzneseniu, ktorým okresný súd rozhodol o trovách konania.

O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu a tiež potvrdil jeho uznesenie v časti týkajúcej sa náhrady trov štátu. Žalobkyňu (sťažovateľku) zaviazal povinnosťou nahradiť trovy odvolacieho konania žalovanému a v časti náhrady trov konania žalovaného napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil.

Podľa názoru sťažovateľky „... odvolací súd porušil právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a to tým, že

> rozhodol podľa právneho predpisu, ktorý na prejednávanú vec nemožno aplikovať (ust. § 404 ods. 1 Obchodného zákonníka),

> pri aplikácii právnej normy (ust. § 457 Občianskeho zákonníka a ust. § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka) nevychádzal z racionálnej argumentácie, ktorá by vylučovala akúkoľvek ľubovôľu vo výklade (IV. ÚS 214/04, IV. ÚS 123/08, IV. ÚS 313/08),

> odôvodnenie súdneho rozhodnutia nedávalo jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, tzn. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03)“.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Prvostupňový súd nesprávne právne posúdil sťažovateľom vznesenú námietku premlčania a odvolací súd sa s týmto nezákonným posúdením stotožnil... aplikovali § 404 ods. 1 Obchodného zákonníka, v dôsledku čoho dospeli k záveru, že podaním žaloby žalobcom dňa 20. 12. 2004 prestala v zmysle § 404 ods. 1 Obchodného zákonníka plynúť premlčacia doba žalovanému, nakoľko podľa názoru prvostupňového aj odvolacieho súdu nárok žalobcu vychádza z toho istého právneho základu, ktorým je účastníkmi dňa 01. 08. 2002 uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol predaj a kúpa zdravotníckeho prístroja Excimerový laser Keracor 116, v. č. 240-05/94-065 vrátane príslušenstva.

Oba súdy svoje právne závery zdôvodňovali tým, že návrh žalobcu a vzájomný návrh žalovaného vychádzajú z toho istého právneho základu - kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 01. 08. 2002.

V predmetnom súdnom konaní bola kúpna zmluva zo dňa 01. 08. 2002 vyhodnotená ako absolútne neplatná podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka... Ak ide o vrátenie plnenia z neplatnej zmluvy, nie je synallagmatický vzťah založený zmluvou, ale vyplýva priamo zo zákona... Z uvedeného dôvodu sťažovateľ namietal, že v danom prípade chýba vzájomná hmotnoprávna previazanosť nárokov, ktorú predpokladá ust. § 404 ods. 1 Obchodného

zákonníka, a z toho dôvodu je vylúčená aplikácia ust. § 404 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorá vyslovene predpokladá obchodnoprávny zmluvný vzťah medzi účastníkmi.“

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej namieta i „nesprávnu aplikáciu ust. § 457 Občianskeho zákonníka a ust. § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka... prvostupňový súd nesprávne podmienil nárok žalovaného na vrátenie kúpnej ceny jeho záväzkom vrátiť Laserový prístroj, nakoľko splnením tohto záväzku nedôjde k splneniu povinnosti vydať všetko, čo sa na základe neplatnej zmluvy neoprávnene získalo, ako to predpokladá ust. § 457 Občianskeho zákonníka. Bezdôvodné obohatenie žalovaného spočíva v prospechu získanom užívaním Laserového prístroja bez právneho dôvodu... vytvára stav, kedy jeden účastník je povinný vydať všetko, čo na základe neplatnej zmluvy získal a druhý účastník túto povinnosť nemá.“.

Podľa názoru sťažovateľky „V napadnutom rozhodnutí absentuje právna argumentácia, ktorá by vyvrátila právne závery sťažovateľa uvádzané v odvolaní voči prvostupňovému rozsudku.“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. 06. 2014, v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 Cob/32/2014-1012, 3 Cob/33/2014, porušené bolo.

Ústavný súd Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. 06. 2014, sp. zn.: 3 Cob/32/2014-1012, 3 Cob/33/2014, zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 340,90 Eur, ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet advokátke JUDr. Lívii Krnčokovej, do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti najvyšší súd ako dovolací súd ešte nerozhodol.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio

inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovateľka subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptovala tým, že podala vo svojej veci dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby

sťažovateľka v prípade podania dovolania podala zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014